

Rigsdagstidende.

1858. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 35.

Tiende Session.

13de Møde.

Onsdagen den 20de Decbr.

(Fortsat.)

Tscherning (fortsat): Rigsdagsmanden for Svendborg Amts 6te Valgkreds (J. A. Hansen) lod den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Tillisch) slippe for altfor godt Kjøb med Hensyn til, hvad den sidstnævnte Rigsdagsmand havde udtalt om, at Fæstevæsenet kun fordrede, at Befolkningen skulde gøres lydig og Godseieren hengiven (Tillisch: Det har jeg ikke sagt!). Ja, saadant Noget omtrent. Det ærede Medlem vilde have Fæsterens Søn opdragen til at være søielig (Tillisch: Til at være dygtig og til at kunne forestaae Gaarden!) — og kunne betale dyrt for at komme til at forestaae Gaarden. Det er et Interessespørgsmaal; selv Stiftelserne have lagt saadan Vægt paa Interessespørgsmaalet, at, hvor de stode ligeoverfor Bestemmelser, som tydeligt viste, at man vilde have Landbovæsenet udviklet ved frivillige Midler, der har Interessespørgsmaalet hindret denne Afsløsning. Vi have kjøbt Bøger, istedetfor at faae frie Bønder (Tillisch: Nei!), Jo, det have vi; saaledes have vi benyttet de Stiftelser og Legater, som ere givne, for at bringe Landalmuen i Veiret paa en Tid, da der var en patriotisk Følelse for at gjøre det hidtilværende Trællefolk til et frit Folk; i det Stev har man villet prøve paa at bruge „Friheden“ til gennem private Contracter at skaffe sig en ny Trællebefolkning, som ikke kan frigjøres, fordi den er bunden ved Contract. Det er ikke noget Ny, vi have hørt udtalt, at Slaven er

bedre stillet end den frie Arbejder; thi hans Herre nødes til at skaffe ham Føden, for at han kan have Kræfter til at arbeide; men naar den frie Arbejder har slidt sig op, saa kastes han over paa Fattigvæsenet, hvortil de, der have brugt hans Kræfter, ikke engang ville yde efter Formue og Leilighed (Hage: Maa jeg bede om Ordet!). Ja, det gjør mig ondt, at jeg skal sætte denne Sag i saa ivrig Bevægelse; men man har prøvet at gjøre saa megen Modstand mod disse simple Sandheder. Den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Tillisch) har bebreidet mig, at jeg ikke har anvendt Loven af 13de Mai 1769 paa den rigtige Maade, og sagt mig, om jeg ikke vidste, at denne Lov var Resultatet af et Kjøb, som var foregaaet af Bønder paa Ryttergodset. Ja, det blev Undring til Loven, og hvorfor? Fordi man paa engang blev forundret over, at Bønder kunde paa egen Haand dyrke Jorden saa godt, og hvad kom saa den første Paragraph i denne Lov til at hedde? Naar vi læse den, saa vil den ærede Rigsdagsmand blive opmærksom paa, hvilket Fingerpeg Regjeringen i denne Paragraph giver til vore Bestdere af Bøndergodset, om hvad der var dens Ønske, at der skulde skee. Dersom god Billie havde været tilstede, maatte den have virket. Der siges i den første Paragraph: „Det skal være enhver Jordegodseier tilladt til hans Fæstebonde“ — altsaa til Fæstebonden, ikke til enhver anden Mand — „at afstaae og overdrage Eiendomsret over hans i Fæste havende Gaard.“ — Det er altsaa det, som var Regjeringens Intention. Hidtil turde ingen Bestdder af Fæstegodset sælge Fæstegaarde; det var en stor Garanti for Fæsterne; thi derved kunde Eien-